INTEGRACE NA LOKÁLNÍ ÚROVNI

ČESKÁ REPUBLIKA

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY

UNHCR The UN Refugee Agency

UNHCR v České republice
Václavské náměstí 1282/51, 110 00 Praha 1
Tel.: +420 237 839 109
E-mail: czepr@unhcr.org

Fotografie na obálce:
Sestry Maria a Daryna zdobí keramické výrobky
ve zlínském volnočasovém centru.
© Jan Popaďák

Obsah

Středočeský kraj	10
Královéhradecký kraj	20
Karlovarský kraj	26
Liberecký kraj	30
Moravskoslezský kraj	36
Olomoucký kraj	42
Pardubický kraj	46
Plzeňský kraj	52
Praha	58
Jihočeský kraj	74
Jihomoravský kraj	80
Ústecký kraj	88
Kraj Vysočina	98
Zlínský kraj	102

Integrace cizinců do české společnosti je **důležitým dlouhodobým a komplexním procesem,** jehož cílem je mimo jiné i zajistit, aby nově příchozí mohli plnohodnotně žít, pracovat a plně se zapojit do života. Integrační politika České republiky se zaměřuje především na **snižování bariér, kterým cizinci mohou čelit.** Je třeba zdůraznit, že úspěšná integrace posiluje sounáležitost a napomáhá vytvoření společné identity, která je zásadní pro dlouhodobou bezpečnost, stabilitu a prosperitu všech.

Abychom tento úkol mohli úspěšně zvládnout, je důležitá **koordinace opatření nejen na národní úrovni, ale i s lokálními aktéry,** jejichž spolupráce se ukazuje jako zásadní. Zapojení obcí do realizace projektů v rámci dotačních titulů Ministerstva vnitra ČR na podporu integrace cizinců významně přispívá ke vzájemnému porozumění a soužití na lokální úrovni již od roku 2008. Spolupráci s obcemi se podařilo po příchodu velkého počtu osob s dočasnou ochranou po roce 2022 mnohem šířeji rozvinout. V roce 2023 se k nám **přidalo UNHCR a podporu držitelů dočasné ochrany v regionech jsme tak mohli ještě více posílit.**

Ministerstvo vnitra ČR **snahu a podporu v začleňování cizinců do místních komunit velmi oceňuje.** Obce se v řadě případů staly významnými aktivními partnery v procesu integrace cizinců, jejichž práce je neocenitelným přínosem pro všechny zúčastněné a **patří jim naše hluboké uznání a dík.**

Pavla Novotná

Ředitelka odboru azylové a migrační politiky, Ministerstvo vnitra České republiky

Integrace uprchlíků je **dynamický, obousměrný proces, v němž jednotliví uprchlíci, vlády a společnost spolupracují na budování soudržné komunity.** Tento proces začíná od prvního dne a vyžaduje vytvoření nezbytných podmínek pro aktivní účast uprchlíků na všech aspektech hospodářského, sociálního, kulturního a občanského života v hostitelské zemi. V Česku vláda úspěšně nastavuje mechanismy a postupy, jež napomáhají snazší integraci uprchlíků.

Od roku 2008 spravuje dotační titul na podporu integrace na lokální úrovni Ministerstvo vnitra ČR. **V uplynulých dvou letech se také UNHCR v České republice podílelo na této podpoře a pomáhalo místním samosprávám v jejich snaze o začleňování uprchlíků a posilování sociální koheze.** Prostřednictvím tohoto partnerství podporuje UNHCR integrační projekty obcí ve všech 14 krajích České republiky a napomáhá tak realizovat řadu iniciativ, od jednorázových akcí až po pravidelné aktivity. Tyto iniciativy se zaměřují na jednotlivce, komunity uprchlíků a širší hostitelskou společnost a pokrývají klíčové oblasti, jako jsou jazykové kurzy, podpora uprchlíků se specifickými potřebami, individuální integrační asistence, společenská a kulturní výměna a začlenění dětí, mládeže a dospělých do české společnosti. **Tyto projekty zdůrazňují zásadní význam partnerství a spolupráce s místními institucemi ve společném úsilí o vytvoření udržitelných a účinných řešení pro integraci uprchlíků.**

Tato brožura obsahuje přehled činností probíhajících v různých obcích napříč Českou republikou. Velmi si vážíme partnerství s Ministerstvem vnitra, podpory místních samospráv a osobního nasazení všech sociálních pracovníků, kteří tak připravují půdu pro úspěšnou integraci a začlenění uprchlíků do české společnosti.

Ajmal Khybari

Vedoucí kanceláře UNHCR v České republice

Na svou relativně malou rozlohu je **Česká republika v přijímání zejména ukrajinských uprchlíků nadprůměrně úspěšná.** Přestože největší počet ukrajinských uprchlíků hostí aktuálně Německo a Polsko, **Česká republika dlouhodobě vede v žebříčku počtu uprchlíků na počet obyvatel.**

V současné době je v České republice zhruba 368 500 držitelů dočasné ochrany (červenec 2024). Na zemi s pouhými 10,67 miliony obyvatel je to úctyhodný počet. Jedním z důvodů úspěšné integrace je to, že **nedílnou součástí byly od samého počátku také obce a místní samosprávy.**

Právě kvůli **nezastupitelné roli integrace na lokální úrovni** byly v rámci spolupráce UNHCR a Ministerstva vnitra ČR finančně podpořeny projekty ve všech 14 krajích, včetně hlavního města Prahy.

Liberecký kraj
Ústecký kraj
Královéhradecký kraj
Karlovarský kraj
Praha
Pardubický kraj
Středočeský kraj
Olomoucký kraj
Moravskoslezský kraj
Plzeňský kraj
Kraj Vysočina
Jihočeský kraj
Jihomoravský kraj
Zlínský kraj

UNHCR spolupracuje také s několika nevládními partnery, kteří jsou pro úspěšnou integraci zásadní. V roce 2024 mezi tyto partnery patřily následující organizace:

- **Organizace pro pomoc uprchlíkům (OPU)** poskytuje právní pomoc, integrační podporu a zasazuje se o ochranu práv v otázkách spojených s migrací a uprchlictvím. UNHCR rovněž financuje integrační aktivity prostřednictvím sociálních pracovníků této organizace, kteří podporují začlenění do místní komunity.

- **Romodrom** se zaměřuje na ukrajinské uprchlíky prostřednictvím svých mobilních týmů, které nabízejí speciálně přizpůsobenou pomoc ukrajinským uprchlíkům romského původu, zajišťují jejich integraci a řeší jejich specifické potřeby.

- **Slovo21** šíří informace mezi uprchlíky, pomáhá jim porozumět jejich právům a zorientovat se v dostupných službách. Slovo 21 je také realizátorem vzdělávací kampaně UNHCR - Hello Czech Republic, jejímž cílem je posílení solidarity a pochopení a budování bezpečného prostředí na českých školách.

- **proFem** nabízí komplexní a specializované služby pro oběti genderově podmíněného násilí, včetně chráněného bydlení, psychosociálního poradenství, právní pomoci a osvětových aktivit. proFem pořádá informační kampaně a další iniciativy na zvýšení povědomí o genderově podmíněném násilí a poskytuje podporu postiženým osobám.

- **La Strada** vyjíždí do terénu za účelem monitorování kolektivních zařízení ubytovávajících cizince a napomáhá jim řešit složité životní situace, jako jsou nevyplacené mzdy, pracovní podmínky a další nekalé praktiky. La Strada následně asistuje při komunikaci mezi zaměstnavateli a zaměstnanci a snaží se hledat nejvhodnější řešení. La Strada také provozuje speciální SOS linku pro oběti obchodování, prostřednictvím které je možné zajistit okamžitou pomoc a ochranu.

- **SIMI** poskytuje informace a právní poradenství žadatelům o azyl na pražském letišti Václava Havla prostřednictvím pravidelných konzultací o postupech, právech a možnostech osob, jež se rozhodly v ČR požádat o azyl. Kromě toho nabízí právní a sociální poradenství, včetně pomoci s integrací na trh práce, bydlením a zdravotní péčí, a provádí osvětovou činnost zaměřenou na uprchlíky v různých typech ubytovacích zařízení.

Středočeský kraj

Středočeský kraj

Ve Středočeském kraji žije podle údajů z roku 2024 **přibližně 51 200 osob s dočasnou ochranou z Ukrajiny.**[i]

- To představuje zhruba 14 % všech uprchlíků, kteří v České republice hledají ochranu kvůli válce na Ukrajině, **což je druhý nejvyšší podíl ze všech krajů ČR.**
- Ženy tvoří 45 %.

70 % dospělých obyvatel Středočeského kraje je v produktivním věku, z toho 60 % jsou ženy.

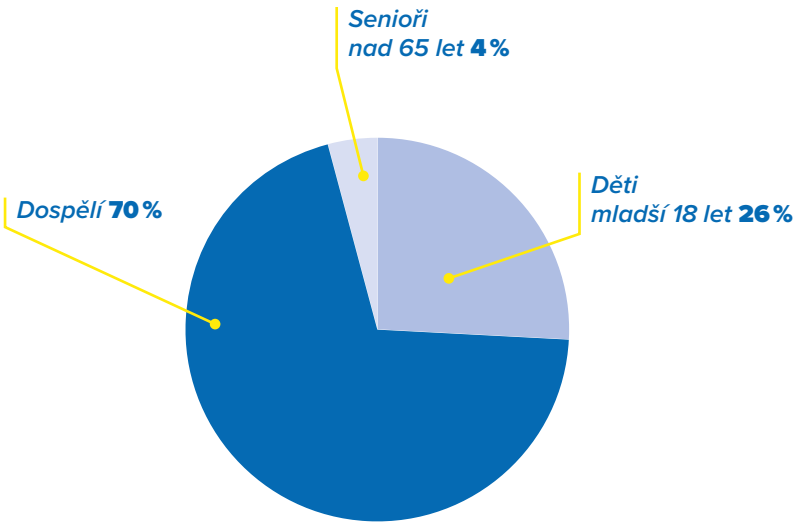

Klíčovými partnery spolupracujícími s UNHCR ve Středočeském kraji jsou OPU, Romodrom, Slovo21, proFem a La Strada.

UNHCR společně s Ministerstvem vnitra financovalo v roce 2024 následující projekty:

BUŠTĚHRAD

V obci **Buštěhrad** je ukrajinským uprchlíkům poskytována podpora v oblasti bydlení, zdravotní péče, vzdělávání a sociální integrace prostřednictvím jazykových kurzů, psychologické pomoci, kulturních aktivit a letních táborů. Projekt usiluje o **propojení uprchlických komunit.** Spolupráce s místními školami a dobrovolníky podporuje lepší integraci a vzájemné porozumění. Projekt se také **cíleně zaměřuje na zranitelné skupiny,** jako jsou senioři, matky s dětmi a osoby se zvláštními potřebami.

„Kromě českých a ukrajinských dětí jsme letos měli na letním táboře také děti z Rumunska, Ruska a Thajska. Bez ohledu na národnost spolu již velmi dobře komunikovaly.“

Dana Mocová, Buštěhrad

DOBROVOLNÝ SVAZEK OBCÍ ČESKÝ BROD-DOUBRAVČICE

Na Českobrodsku se pořádají různé aktivity, které mají držitelům dočasné ochrany pomoci se začleněním: příměstské tábory, tvůrčí a relaxační dílny, lekce jógy, latinskoamerických a country tanců, návštěvy divadel a muzeí. Každá z těchto aktivit má svou **specifickou cílovou skupinu** a všechny se těší velké oblibě.

Držitelům dočasné ochrany pomáhá při integraci na Českobrodsku pestrá škála integračních aktivit.

LOUKOVEC

Obec Loukovec podporuje **integraci místních obyvatel pořádáním různých kulturních a komunitních aktivit.** Patří mezi ně obecní ples, na kterém se scházejí místní i nově příchozí, letní kulturní akce, příměstské tábory a tradiční slavnosti, včetně výletu na Mělník spojený s halloweenskou akcí. Projekt podporuje sociální soudržnost, snižuje jazykové bariéry a posiluje **pocit sounáležitosti.**

MLADÁ BOLESLAV

V Mladé Boleslavi projekt nabízí psychologické, sociální, právní a odborné poradenství a jazykové kurzy na podporu integrace cizinců, zejména ukrajinských uprchlíků. Mladá Boleslav cíleně podporuje uprchlické děti při **jejich začleňování do vzdělávacího systému** a zaměřuje se na **systémové odstraňování bariér.** Nabízí také metodickou podporu v tomto procesu. Důležitou roli v integraci hraje i každoroční Festival kultur, jež je otevřený zástupcům všech komunit žijících v Mladé Boleslavi.

„Festivalu kultur se zúčastnily děti z místních škol a v odpoledních hodinách i širší veřejnost. Podařilo se nám oslovit stovky lidí.“

Markéta Tomčíková, Mladá Boleslav

MĚLNÍK

Projekt v Mělníku podporuje integraci ukrajinských uprchlíků do většinové společnosti poskytováním **široké škály aktivit.** Zprostředkovává uchazečům o zaměstnání volná pracovní místa, pomáhá se zajištěním důstojného bydlení, vzdělávání a trávení volného času a poskytuje aktuální informace. Pomáhá také s **přístupem ke zdravotním službám a tlumočením při návštěvách lékařů.**

TÝNEC NAD SÁZAVOU

Týnec nad Sázavou nabízí ukrajinským uprchlíkům kurzy českého jazyka, které se konají každý týden na dvou místech. O výuku, která byla zahájena v roce 2022, je mezi ukrajinskými držiteli dočasné ochrany velký zájem. Stále více se ukazuje, že **čím déle ukrajinští uprchlíci v zemi pobývají, tím vyšší je jejich motivace zdokonalovat se v českém jazyce.**

Díky výuce českého jazyka si většina ukrajinských uprchlíků v Týnci nad Sázavou našla zaměstnání a umí se dorozumět v práci, v obchodě, nebo na úřadě. **Lidé jsou vděčni, že se jim zde podařilo dobře začlenit.** Jedná se především o matky dětí nebo staré lidi z Ukrajiny, kteří se tu rozhodli žít.

„Největším úspěchem pro mě je, že studenti jsou samostatné jednotky – umí mluvit a dorozumí se česky. Dva studenti si dokonce udělali nové řidičské průkazy – i když test byl v češtině. Jedna z mých studentek úspěšně dokončila online kurz na asistentku pedagoga a další studenti absolvovali pracovní pohovory bez tlumočníka. Mnozí z nich již úspěšně pracují.”

Učitelka češtiny, Týnec nad Sázavou

„Díky výuce českého jazyka jsem si mohla najít práci ve své profesi, snáze nakupovat v obchodě, spřátelit se s lidmi. Děkuji všem, které jsem na své cestě sem v České republice potkala. Upřímně také děkuji svým milovaným učitelům češtiny.“

Studentka Marianna

Královéhradecký kraj

Královéhradecký kraj

Královéhradecký kraj podle údajů z roku 2024 přijal přibližně **16 100 držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny.**[i]

- To představuje zhruba **4 % všech uprchlíků,** kteří v České republice hledají ochranu kvůli válce na Ukrajině.
- Ženy tvoří 42 %.

Děti do osmnácti let tvoří 29 %, což je **nejvyšší podíl ze všech krajů.** Tři procenta obyvatel tvoří senioři nad 65 let, což je **nejnižší podíl ze všech krajů.** 68 % dospělých obyvatel Královéhradeckého kraje je v produktivním věku, z toho 59 % jsou ženy.

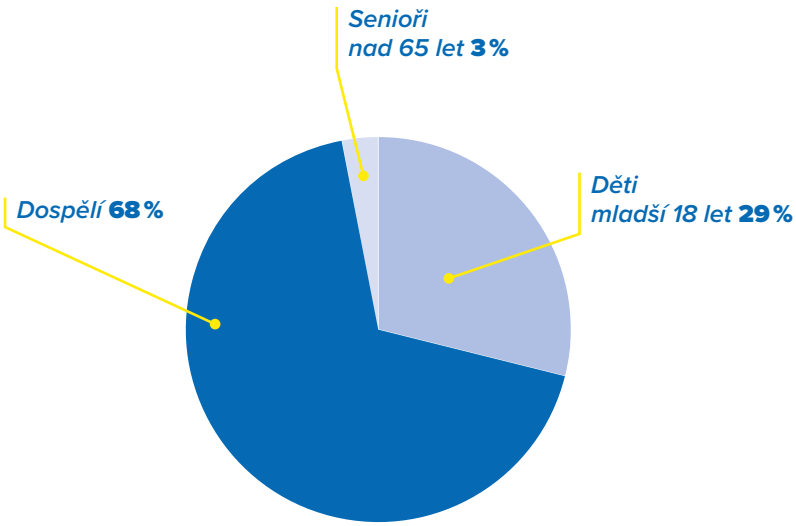

Klíčovými partnery spolupracujícími s UNHCR v Královéhradeckém kraji jsou OPU, Romodrom a Slovo21.

UNHCR společně s Ministerstvem vnitra financovalo v roce 2024 následující projekty:

HRADEC KRÁLOVÉ

V Hradci Králové realizuje **komplexní integrační podporu** Caritas Hradec Králové, která je subdodavatelem jednotlivých projektových aktivit. Ty jsou zaměřeny na pomoc uprchlíkům v oblasti bydlení, právní a finanční soběstačnosti, zdravotní péče a vzdělávání. Překladatelské, tlumočnické a doprovodné služby pomáhají uprchlíkům **orientovat se v neznámém prostředí a začlenit se do české společnosti.**

DVŮR KRÁLOVÉ NAD LABEM

Ve městě Dvůr Králové organizuje aktivity v oblasti i**ntegrace a sociálního začleňování** Oblastní charita Dvůr Králové. Služby zahrnují kurzy českého jazyka, psychologickou podporu, pomoc při hledání zaměstnání a společenské aktivity. Existence zavedené komunity **výrazně usnadňuje uprchlíkům orientaci, osamostatnění a sociokulturní integraci.**

„Velký význam pro uprchlíky mají doprovody na úřady, k lékařům, někdy i do škol. Jde sice o časově náročnou, ale velmi efektivní formu podpory, která se nám v Hradci Králové osvědčila.“

Václav Hrček, Oblastní charita Hradec Králové

„Podařilo se nám vybudovat skvělou komunitu lidí, na což jsme hrdí. V létě musel jednoho mladého muže transportovat vrtulník do krajské nemocnice a rodina zůstala bez prostředků. Z naší strany se jim dostalo veškeré pomoci, ihned také zareagovala místní komunita. Pomohl každý, kdo mohl.“

Lenka Holá, Oblastní charita Dvůr Králové

„V létě 2024 jsem přijela se svou dcerou do Česka. Do čtyř dnů nám charita pomohla s registrací na úřadu práce, otevření bankovního účtu, doprovodili nás na pojišťovnu, našli lékaře, pomohli nám zařídit humanitární pomoc a zapsat dceru do školy. Děkujeme všem za lidskost a profesionalitu.”

Klientka Oblastní charity Dvůr Králové

Letní akce Oblastní charity Dvůr Králové

VRCHLABÍ

Vrchlabí poskytuje držitelům dočasné ochrany **poradenskou a integrační službu, včetně tlumočení.** Do projektu jsou zapojeni **terénní integrační pracovníci** z Ukrajiny – buď ti, kteří v Česku žijí již dlouhodobě nebo ti, kteří přišli jako uprchlíci. **Odpadla tím jazyková bariéra,** navíc byli terénní integrační pracovníci uprchlíkům bližší – sami mají **zkušenost, jaké to je to začít život v nové zemi.**

Ve Vrchlabí a jeho okolí se nachází řada velkých ubytovacích zařízení, což znamená, že uprchlíci z různých sociálních skupin jsou soustředěni na jednom místě. To mohlo vést k potenciálnímu napětí, ale díky projektu se nám **podařilo situaci velmi dobře zvládnout.**

„Projekt nám umožnil poskytovat individuální pomoc v oblastech s vysokou koncentrací uprchlíků a předejít tak vzniku sociálně vyloučených lokalit.”

Adéla Cupáková, koordinátorka projektu

Keramická dílna pro matky s dětmi, Vrchlabí

Karlovarský kraj

Karlovarský kraj hostí podle údajů z roku 2024 přibližně **13 200 držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny.**[i]

- To představuje zhruba **3 % všech uprchlíků,** kteří v České republice hledají ochranu kvůli válce na Ukrajině, což je jeden z nejnižších podílů v ČR.
- Ženy tvoří 50 %, což je nejvyšší podíl ze všech krajů České republiky.

Karlovarský kraj má **nejvyšší podíl seniorů.** Dvě třetiny (67 %) dospělých v produktivním věku tvoří ženy, což je rovněž **nejvyšší podíl ze všech krajů.**

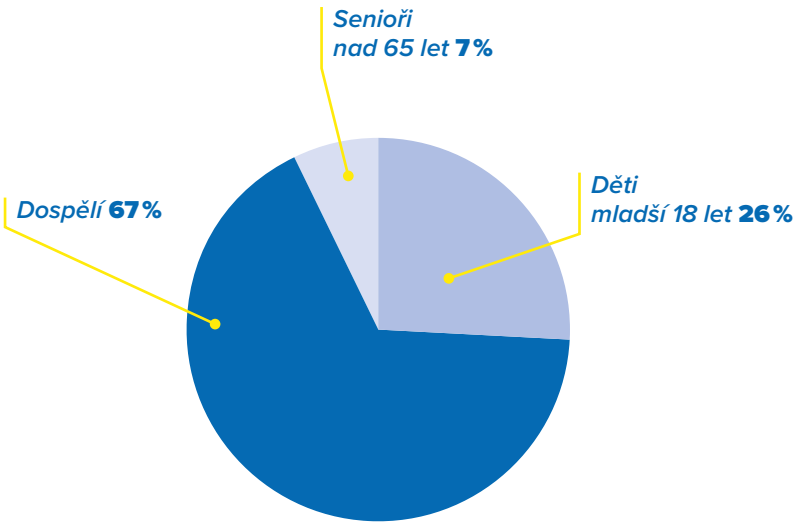

Klíčovými partnery spolupracujícími s UNHCR v Karlovarském kraji jsou Romodrom, Slovo21 a Amiga.

UNHCR společně s Ministerstvem vnitra financovalo v roce 2024 následující projekty:

OSTROV

Ostrov klade důraz na i**ntenzivní přizpůsobení a integraci,** aby se předešlo případným konfliktům. Město pořádá jazykové kurzy pro dospělé a česko-ukrajinská setkání na podporu vzájemného soužití. **Koordinátor pro ukrajinské uprchlíky** pomáhá s bydlením, hledáním zaměstnání, přístupem k sociálním službám a organizováním volnočasových aktivit.

MARIÁNSKOLÁZEŇSKO

Na Mariánskolázeňsku jsou ukrajinští uprchlíci podporováni prostřednictvím jazykových kurzů, psychologické podpory a integrační pomoci, jež jim **pomáhají orientovat se v místním vzdělávacím a zdravotnickém systému,** najít si zaměstnání a sociálně a kulturně se začlenit. Mezi klíčové součásti patří pořádání skupinových setkání, psychologická podpora, jazykové kurzy vytvořené na míru zdravotnickým a vzdělávacím pracovníkům a letní tábory, na kterých si **ukrajinské děti mohou zlepšit své znalosti českého jazyka.**

„Jedním z největších úspěchů je vytvoření prostoru, kde se mohou setkávat lidé různého původu a společně pracovat na řešeních lokálních problémů.“

> *Daniela Morávková, vedoucí manažerka, Mariánskolázeňsko*

„Projekt nám umožnil překonat bariéry a najít společnou řeč mezi oběma národy. Díky němu se nejen učím česky, ale také jsem navázala nové přátelství, což mě velmi obohatilo.“

> *Iryna, účastnice integračního projektu na Mariánskolázeňsku*

„Je těžké pohnout velkým kamenem jedním prstem! Ale když použijete všechny prsty, když použijete sílu své ruky, můžete hory přenášet!“

> *Oksana, předsedkyně Spolku Ukrajinců a jejich přátel na Mariánskolázeňsku (UKRSPOLEK)*

Setkání uprchlické skupiny, Mariánskolázeňsko

Liberecký kraj

Podle údajů z roku 2024 přijal Liberecký kraj přibližně **14 900 držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny.**[i]

- To představuje zhruba 4 % všech uprchlíků, kteří v České republice hledají ochranu kvůli válce na Ukrajině.
- Ženy tvoří 47 %.

70 % dospělých je v produktivním věku, z toho 63 % jsou ženy.

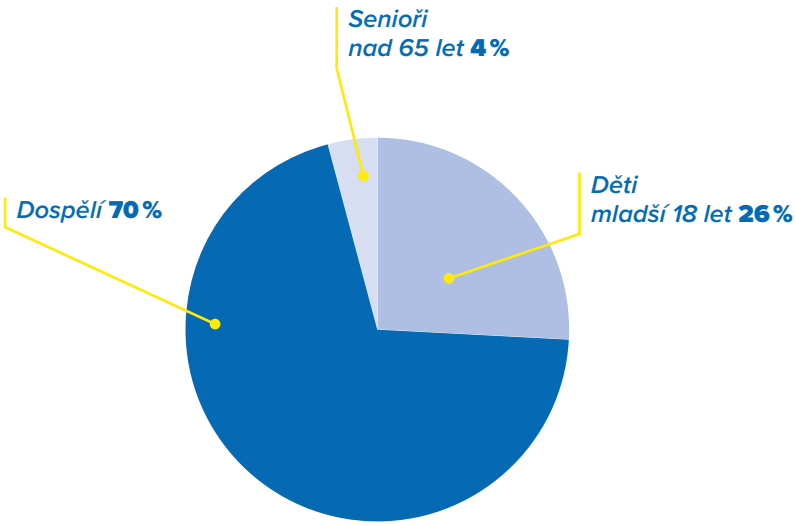

Klíčovou nevládní organizací, která spolupracuje s UNHCR v Libereckém kraji, je Amiga.

UNHCR společně s Ministerstvem vnitra financovalo v roce 2024 následující projekty:

ČESKÁ LÍPA

Česká Lípa se zaměřuje na **vzdělávací a sportovní aktivity pro děti i dospělé.** Odpolední aktivity a letní příměstské tábory pomáhají dětem zejména v navazování nových přátelství. Důležitou roli v socializaci hraje také **každoroční basketbalový turnaj.** Pracovníci mateřských a základních škol oceňují možnost spolupráce s vychovateli a tlumočníky. Překážkou zůstává jazyková bariéra, ale situace se rok od roku zlepšuje.

„Chceme, aby se děti učily používat češtinu v reálných situacích. Jeden den na letním táboře jsme tak věnovali mimo jiné vaření. Děti si při práci v kuchyni přirozenou formou zapamatovaly názvy surovin i kuchyňského náčiní.“

Jaroslava Letáková, Česká Lípa

“V České Lípě žijí a pracují lidé z celého světa a basketbal je zde velmi populární. Kromě zavedených mongolských týmů se do každoročního turnaje v roce 2024 zapojili i hráči dalších národností.”

Radek Studený, Česká Lípa

LIBEREC

Město Liberec nabízí držitelům dočasné ochrany jazykové kurzy, letní tábory a další aktivity. Individuální poradenství a kulturní a volnočasové aktivity podporují **adaptaci a integraci do místní komunity.** Město rovněž poskytuje podporu v oblasti vzdělávání a pracovního poradenství, které pomáhají zvýšit šance na uplatnění na trhu práce. Tyto služby jsou navrženy tak, aby **usnadnily sociální začlenění a zlepšily kvalitu života nově příchozích.**

TURNOV

Turnov nabízí kurzy českého jazyka, letní příměstské tábory, kulturní dny a rodinná setkání. Ve školách se rodiče a děti mohou setkat se speciálními pedagogy a **lépe se seznámit s českým školským systémem.** Snaží se pracovat s mladými lidmi, které bývá, bez ohledu na národnost, obtížnější oslovit. Výsledkem této práce je vznik **volnočasového klubu pro mládež s názvem „Liberty“.**

Sportovní aktivity pro děti v Turnově

Turnovský volnočasový klub pro teenagery „Liberty“ je aktivní na Instagramu.

Moravskoslezský kraj

Moravskoslezský kraj hostí podle údajů z roku 2024 **přibližně 20 300 držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny.**[i]

- To představuje zhruba 6 % všech uprchlíků, kteří v České republice hledají ochranu kvůli válce na Ukrajině.
- Ženy tvoří 45 %.

Mezi dospělými v produktivním věku je 62 % žen.

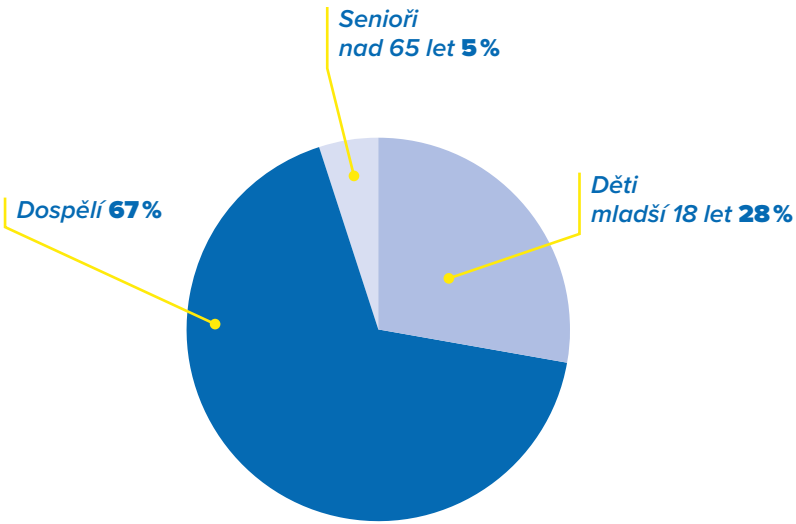

Klíčovým nevládním partnerem, který spolupracuje s UNHCR v Moravskoslezském kraji, je OPU.

UNHCR společně s Ministerstvem vnitra financovalo v roce 2024 následující projekty:

HAVÍŘOV

Havířov se zaměřuje na odborné a poradenské služby, výuku českého jazyka, integrační aktivity a bezplatnou psychologickou podporu. Havířov reaguje na **skutečné potřeby Ukrajinců žijících ve městě,** které zjišťují zástupci města prostřednictvím **každoročního průzkumu.** Součástí projektu je také klub, kde se setkávají ukrajinští a čeští rodiče se svými dětmi.

Klub pro teenagery v havířovské městské knihovně řeší dosavadní nedostatek volnočasových aktivit pro tuto věkovou skupinu.

Díky tomu, že pružně reagujeme na aktuální situaci, jsme zaznamenali větší důvěru Ukrajinců v naše služby.“

Markéta Radová, projektová manažerka, Havířov

„Projekt byl velmi důležitým krokem k tomu, aby se Ukrajinci zapojili do běžného života v Česku. Uprchlíci díky němu dostávají důležité informace, ukrajinské děti se aktivně zapojují do skupin českých dětí a lidé, kteří mají potíže se zvládáním češtiny, se díky doprovodům tolik nebojí jazykové bariéry při návštěvách různých úřadů. Těm, kteří to potřebují, nabízíme bezplatnou odbornou psychologickou pomoc.“

Olha Matiash, koordinátorka pro ukrajinskou komunitu a psycholožka, Havířov

OPAVA

Opava [si ty]

V Opavě je integrační projekt postaven na několika pilířích. Prvním z nich je **centrum Paľanycja** – bezpečný prostor společně tráveného času, kde se lidé učí **vzájemné toleranci.** Ukrajinci poznávají novou zemi, jazyk, Češi se snaží pomoci jim porozumět, zorientovat se a snadněji adaptovat. V **Klubu mládeže** mohou mladiství smysluplně trávit volný čas, navazovat nová přátelství a využít možnost společného sdílení místa na vlastní projekty i doučování či navazování sociálních vazeb s českými teenagery. Důležitou součástí projektu je letní dobrodružný víkend – intenzivní adaptace v přírodě, **propojující ukrajinskou a českou mládeže.**

„Centrum Paľanycja se stalo místem, kde se můžeme cítit jako doma! Jsme šťastní, že můžeme slavit svátky a připomínat dětem tradice. Máme také podpůrnou skupinu „Teplý kruh“, kde se spolu s naší psycholožkou snažíme vše pochopit a žít dál. To vše nám dává sílu a pocit zapojení do vítězství Ukrajiny!“

Tetiana, dobrovolnice z centra Paľanycja

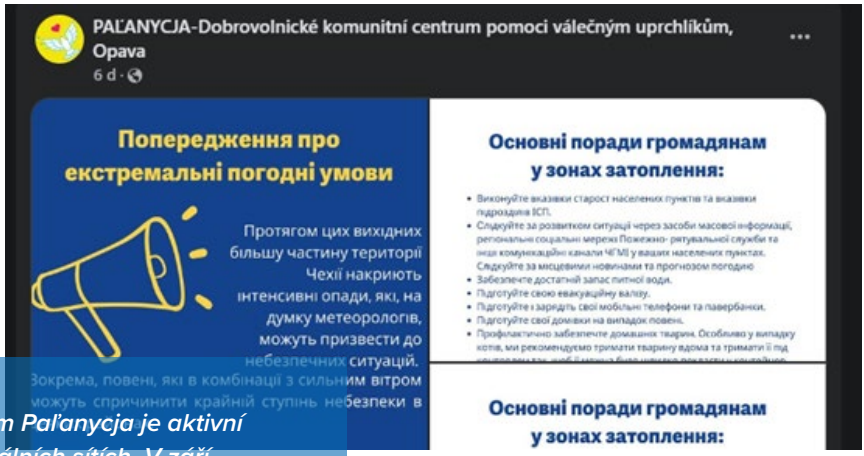

Centrum Paľanycja je aktivní na sociálních sítích. V září 2024 pravidelně informovalo o povodních, které zasáhly mimo jiné také město Opava.

Ukrajinská hrdost v centru Paľanycja

OSTRAVA

OSTRAVA!!!

Město Ostrava se zaměřujeme na adaptaci a prevenci problémů. Ukrajinci s dočasnou ochranou zastávají pozice **„preventistů“.** Obvykle je třeba uprchlíky doprovázet na úřady, k lékařům a do škol. Z psychologického hlediska je to užitečné, protože mnozí z **nově příchozích potřebují podporu při prvních návštěvách institucí.**

„Mnoho lidí se bojí s Čechy komunikovat. Komunikace je však potřeba k tomu, aby lidé nezůstali izolovaní a bez pomoci, kterou velmi často potřebují. Doprovody v tomhle velmi pomáhají. Lidé z Ukrajiny nám věří – neboť jsme také z Ukrajiny.“

Olena a Yuriy, adaptačně integrační preventisté

Olomoucký kraj

Olomoucký kraj hostí podle údajů z roku 2024 **přibližně 11 600 držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny.**[i]

- To představuje zhruba 3 % všech uprchlíků, kteří v České republice hledají ochranu kvůli válce na Ukrajině, což je jeden z nejnižších podílů v ČR.
- Ženy tvoří 46 %.

70 % dospělých je v produktivním věku, z toho 62 % jsou ženy.

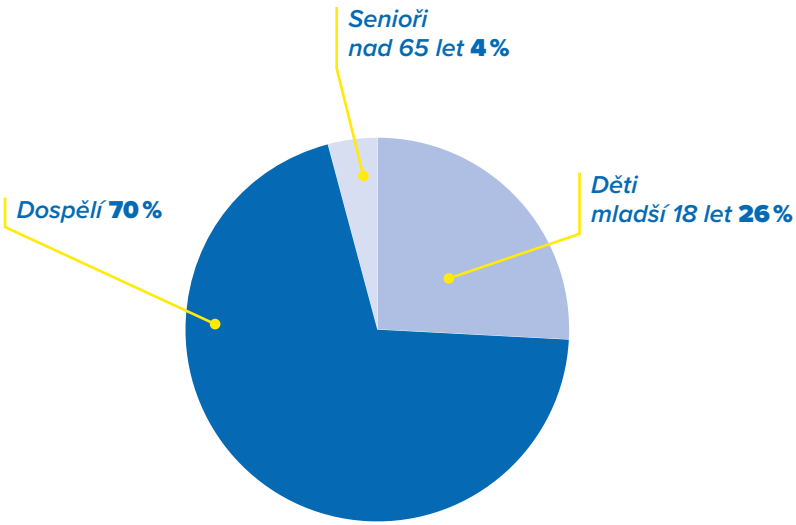

Klíčovou nevládní organizací, která spolupracuje s UNHCR v Olomouckém kraji, je La Strada.

UNHCR společně s Ministerstvem vnitra financovalo v roce 2024 následující projekty:

PŘEROV

Tlumočnické služby, jazykové kurzy pro děti a letní příměstské tábory jsou hlavními aktivitami integračního projektu v Přerově. **Jazykové kurzy pomáhají ukrajinským dětem začlenit se do společnosti, překonat jazykovou bariéru a připravit se na školní docházku.** Příměstské tábory nabízejí dětem **společenský život i během letních prázdnin,** aktivní trávení volného času včetně sportu a výletů do přírody.

„Na jazykovém kurzu děti pokračovaly v osvojení českého jazyka s cílem snazšího a bezproblémového zapojení do výuky v základních školách.“

Kamila Burianová, ředitelka Základní školy Přerov, Trávník 27

„Z předchozích let máme na naše aktivity pozitivní ohlasy, a proto chceme v jejich pořádání pokračovat i nadále.“

Romana Pospíšilová, vedoucí Odboru sociálních věcí a školství Magistrátu města Přerova

„Příměstský tábor přinesl dětem nejen nové příležitosti k navázání přátelství nebo setkání se starými kamarády, ale také jim usnadnil adaptaci v novém prostředí. Zároveň výrazně přispěl ke zlepšení jejich psychického stavu, který byl narušen válkou v jejich rodné zemi.“

Michal Pospíšil, ředitel Základní školy Přerov, U Tenisu 4

Pardubický kraj

Pardubický kraj

Pardubický kraj podle údajů z roku 2024 přijal **přibližně 16 600 držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny.**[i]

- To představuje zhruba 5 % všech uprchlíků, kteří v České republice hledají ochranu kvůli válce na Ukrajině.
- Ženy tvoří 44 %.

Mezi dospělými v produktivním věku je 59 % žen.

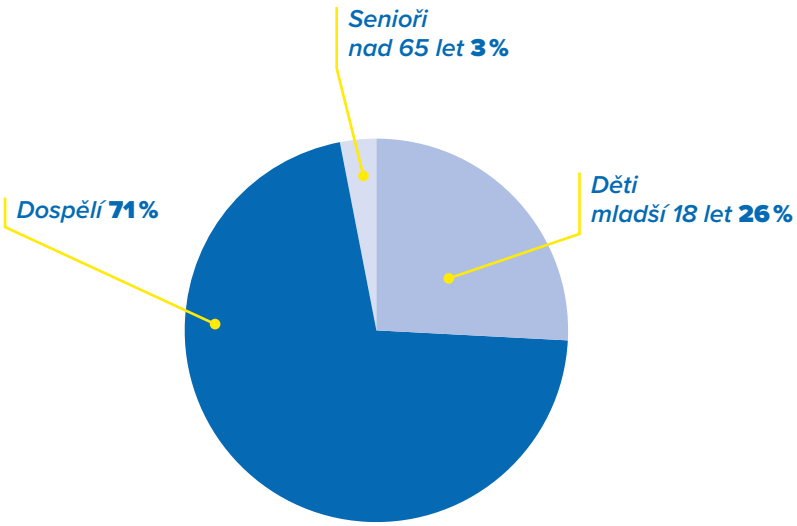

Klíčovým partnerem nevládních organizací spolupracujících s UNHCR v Pardubickém kraji je Slovo21.

UNHCR společně s Ministerstvem vnitra financovalo v roce 2024 následující projekty:

CHOCEŇ

Choceň

Choceň se zaměřuje na **společné akce s Ukrajinci a místními obyvateli.** Ukrajinské děti zjišťují, že účast na organizovaných akcích výrazně zlepšuje jejich češtinu. Program však není pevně organizován a **výběr aktivit je ponechán na dětech,** takže se necítí být do ničeho nuceny. Přínosem jsou i dospělí účastníci.

„Organizované akce nám pomohly poznat další rodiny. Sdílíme zkušenosti, a když se sejdeme, máme o čem diskutovat. Dříve jsme se jen zdravili, ale teď máme spoustu přátel v ukrajinských i českých rodinách.“

Pravidelná účastnice kulturních akcí z Ukrajiny

„Přátelské vztahy mezi českými a ukrajinskými dětmi přetrvávají i poté, co akce skončí.“

Michal Marek, koordinátor projektu, Choceň

LETOHRAD

V Letohradě pomáhá ukrajinským držitelům dočasné ochrany **Centrum pomoci cizincům Oblastní charity Ústí nad Orlicí.** Integrační aktivity se zaměřují na **osamostatnění klientů.** Důležitou součástí jsou kurzy českého jazyka. Vzhledem k omezeným kapacitám probíhají online, což však zlepšuje jejich dostupnost. Výuka také probíhá v různých denních dobách pro ty, kteří pracují na směny.

Jednou ze zaměstnankyň centra je Táňa, sama držitelka dočasné ochrany. V českém prostředí se rychle zorientovala.
„Našim klientům nabízíme komplexní balíček služeb. Poskytujeme jim veškeré informace potřebné k běžnému fungování ve společnosti, včetně věcí, které považujeme za samozřejmé: pravidelné platby, školní docházku nebo nákupy.“

Při práci a zábavě v Letohradě

LITOMYŠL

Ukrajinsko-český sbor Sonjašnyk se stal pilířem integračního projektu v Litomyšli. Původní myšlenkou bylo vyučovat češtinu prostřednictvím zpěvu a pomoci Ukrajincům navázat kontakt s českou komunitou. Postupem času se však osvědčil jako **psychologická podpora** všech zúčastněných. Pořádáním koncertů **sbor také získává peníze na humanitární a zdravotnickou pomoc Ukrajině.**

Další důležitou činností v Litomyšli je **psychologická podpora dětí i dospělých.** Díky nabídce doprovodů, tlumočení a individuálního poradenství uprchlíci lépe rozumí českým zákonům a způsobům. Volnočasové kluby a letní prázdninové tábory pomáhají udržet děti a mládež aktivní.

PARDUBICE

V Pardubicích je vlajkovou lodí integračního projektu **komunitní klub.** Je to **neformální prostor pro výuku češtiny** a zároveň místo, kde mohou děti **smysluplně trávit volný čas** a získat všechny potřebné informace včetně odborného poradenství.

„Dlouhodobá práce v Komunitním klubu se osvědčila jako pomoc v integraci rodin, které přišly do Pardubic v souvislosti s válečným konfliktem. Rodiny se rychle osamostatňují a začleňují do majoritní společnosti: zajistí si bydlení, najdou si práci a děti chodí do školy.“

Jana Procházková, koordinátorka projektu

„Když jsme odešly z Ukrajiny, staly jsme se „nikým“. Ženami bez domova, bez mužů, bez práce, bez naděje. Teď už ale můžeme říct, že jsme se opět staly „někým“, jsme totiž Sonjašnyk.“

Členka sboru Sonjašnyk

Plzeňský kraj

Podle údajů z roku 2024 přijal Plzeňský kraj **přibližně 30 400 držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny.**[i]

- To představuje zhruba 8 % všech uprchlíků, kteří v České republice hledají ochranu kvůli válce na Ukrajině.
- Ženy tvoří 49 %.

Plzeňský kraj má nejvyšší podíl dospělých v produktivním věku (76 %), z toho 62 % žen.

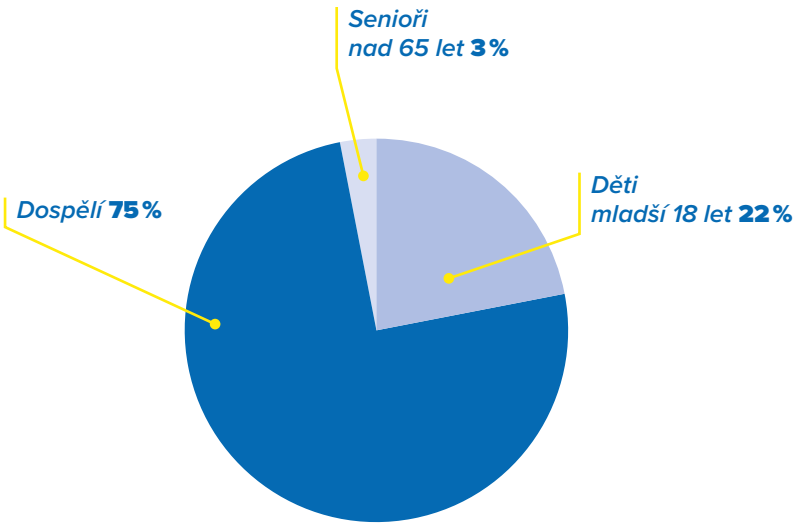

Klíčovými partnery spolupracujícími s UNHCR v Plzeňském kraji jsou OPU a Slovo21.

UNHCR společně s Ministerstvem vnitra financovalo v roce 2024 následující projekty:

KAŠPERSKÉ HORY

Město Kašperské Hory pořádá **příměstské tábory,** které výrazně **zlepšily jazykové znalosti účastníků** a otevřely dveře pro vzájemnou komunikaci a **nová přátelství** mezi dětmi uprchlíků a jejich českými kamarády. Město Kašperské Hory pořádá také kurzy českého jazyka pro dospělé, jejichž cílem je **překonat jazykovou bariéru** a lépe porozumět místnímu prostředí a kulturním odlišnostem.

„Nedoufala jsem, že by se mi to mohlo stát a já zase mohla pracovat jinak než jako uklízečka. Práce s dětmi je můj sen.“

Viki, Kašperské Hory

„Na letním táboře si můžete získat kamaráda na celý život.“

Kristýna, Kašperské Hory

TACHOV

V Tachově se snažíme podporovat integraci držitelů dočasné ochrany a dalších cizinců ve spolupráci s nevládními organizacemi, jako je Člověk v tísni nebo Kotec. Náš projekt zahrnuje **kurzy českého jazyka, preventivní aktivity a zapojení komunity se zaměřením na snížení sociálního napětí** a zlepšení integrace.

STARÝ PLZENEC

Ve spolupráci s **YMCA Plzeň** se Starý Plzenec zaměřuje na podporu integrace držitelů dočasné ochrany. Nabízí **řadu aktivit,** včetně kurzů českého jazyka, předškolních programů a různých volnočasových aktivit. Kromě toho poskytuje vzdělávací podporu, administrativní pomoc a další akce zaměřené na podporu komunitního rozvoje, které uprchlíkům dále **usnadňují adaptaci a začlenění do místní společnosti.**

PLZEŇ

Pomáhající Plzeň

Projekt v Plzni se zaměřuje na podporu integrace cizinců prostřednictvím čtyř hlavních aktivit. Klíčové jsou **lekce českého jazyka pro dospělé i děti, včetně intenzivních letních kurzů,** které pomáhají dětem zlepšit češtinu před nástupem do školy. Integrační setkání umožňují cizincům navazovat kontakty s místní komunitou, což podporuje jejich začlenění do společnosti. Rukodělné kurzy spojují kreativní činnost s možností neformálního zlepšování češtiny a jsou otevřené všem věkovým skupinám. Důležitou součástí projektu je také **právní poradenství,** které cizincům pomáhá s orientací v českém právním systému.

„V Plzni žije v současné době přibližně 40 000 cizinců, což představuje zhruba pětinu z celkového počtu obyvatel města. Zajistit bezproblémovou integraci tak je naprosto klíčové a zvládnout vše pouze vlastními silami a finančními prostředky by bylo nemožné. Díky finanční podpoře z dotace Ministerstva vnitra a UNHCR můžeme zajistit řadu aktivit, které nám s integrací pomáhají.“

Jiří Šrámek, radní města Plzně pro sociální oblast a aktivní život seniorů

Vyjádření účastnic a účastníků kurzů češtiny:

„Metody výuky paní lektorky Veroniky jsou efektivní a intenzivní, což je výhodné, pokud nemáte mnoho času. Vždy jsou hodiny zábavné, dynamické, teatrální, komické i sebeironické.“

Volodymyr Pichak

„Všichni studenti jsou zapojeni do výuky, všichni vedou dialog s vyučujícím nebo s ostatními studenty. Hodně čteme, mluvíme a také píšeme. Už mám popsané tři sešity. Smějeme se vtipným tématům a je nám smutno, když se dotkneme vážných témat. Neustále studujeme české tradice a svátky, což je důležité pro integraci.“

Galina Pavliuk

„Než jsem začala chodit na kurz češtiny, měla jsem v hlavě „gramaticko-konverzační“ mix, který jsem v běžném životě neuměla využít. Nyní chápu českou gramatiku mnohem lépe a už se nebojím mluvit česky. Zlepšilo mi to kvalitu života a hodně mi to pomáhá v práci.“

Iryna Krasinska

Letní jazykové kurzy pro děti, Plzeň

Praha

Podle údajů z roku 2024 hostí Praha přibližně **94 600 držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny.**[i]

- To představuje zhruba 26 % všech uprchlíků, kteří v České republice hledají ochranu kvůli válce na Ukrajině, což je nejvyšší podíl ze všech krajů ČR.
- Ženy tvoří 46 %.

V kraji Praha je **druhý nejvyšší podíl dospělých v produktivním věku (72 %),** z nichž 60 % jsou ženy.

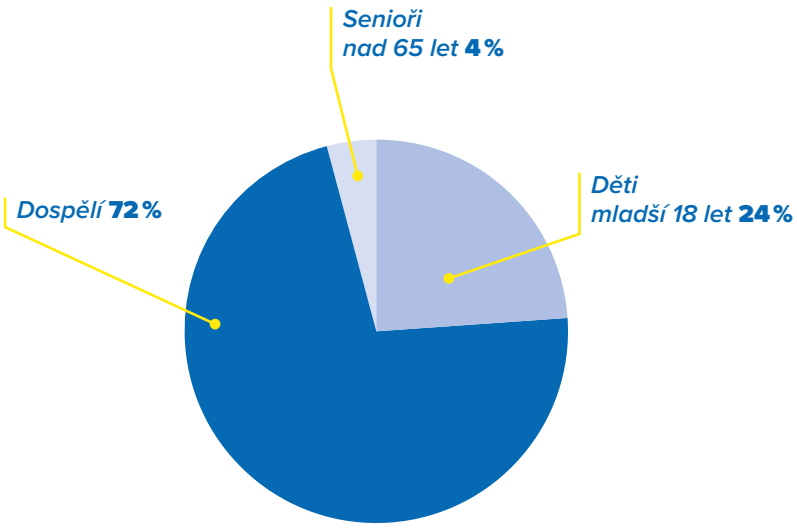

Klíčovými partnery spolupracujícími s UNHCR v Praze jsou OPU, SIMI, Romodrom, Slovo21, proFem, AMIGA a La Strada.

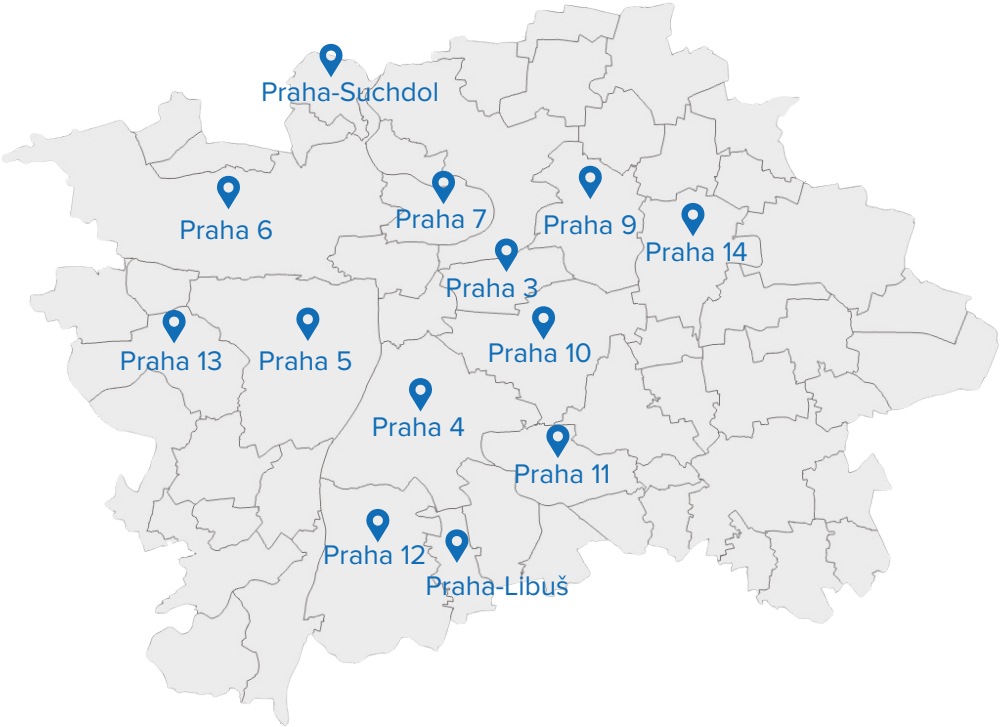

PRAHA – METROPOLE VŠECH

Projekt Praha – metropole všech podporuje **občanskou participaci a integraci cizinců v českém hlavním městě.** S nárůstem počtu cizinců, zejména těch s dočasnou ochranou, se stává zásadním nástrojem pro překonávání komunikačních bariér a sdílení hodnot. Hlavní město Praha reaguje na potřeby stále rostoucího počtu cizinců a snaží se **posilovat vztahy mezi místními a nově příchozími.** Prostřednictvím vzdělávacích aktivit, poradenství a občanského posilování vytváří prostředí, kde se mohou různé komunity setkávat, vzájemně si porozumět a přispívat k rozvoji města.

PRAHA 3

Projekt Prahy 3 má tři hlavní části. Za prvé, **koordinátoři pro uprchlíky** – lidé původem z Ukrajiny, kteří však znají českou společnost a plynně hovoří česky – doprovázejí a tlumočí uprchlíkům v různých institucích. Obsluhují také infolinku a infocentrum na Praze 3 a oslovují uprchlíky prostřednictvím sociálních médií. Za druhé, ve spolupráci s neziskovou organizací **META** nabízí Praha 3 **intenzivní letní kurz českého jazyka** pro předškolní děti a dva kroužky pro děti ze základních škol.

A konečně, **komunitní centrum „Nová Trojka“** kombinuje programy pro děti a rodiče. Důležitou roli hrají podpůrné skupiny, které poskytují psychologické poradenství pro děti, dospívající a rodiče.

„Kurzy poskytly ženám – matkám příležitost získat volný čas pro studium českého jazyka nebo návštěvu psychologa. Ženy si uvědomily, že nejsou samy a mohly se společně organizovat. Děti se staly sebevědomějšími a snížila se jejich úroveň úzkosti.“

Anastasia Tsarenko, lektorka a účastnice programů, psycholožka, matka čtyřletého syna

Letní intenzivní jazykový kurz, META, Praha 3

PRAHA 4

MĚSTSKÁ ČÁST
PRAHA 4

Praha 4 nabízí **jazykové kurzy pro držitele dočasné ochrany,** kulturní akce a podpůrné služby pro dospělé i děti. Spolupracuje s nevládními organizacemi, jako jsou Slovo 21, InBáze a Centrum pro integraci cizinců. Tato partnerství zvyšují dosah a efektivitu projektů **podporujících integraci a vzájemné porozumění** mezi cizinci a místní komunitou.

Divadelní představení Nový spolužák pro žáky 2. stupně ZŠ Jílovská prozkoumává do hloubky témata integrace cizinců a xenofobie, Praha 4.

Workshop háčkování košíků, Praha 4

PRAHA 5

Praha 5 pomáhá jednotlivcům a skupinám koexistovat s většinovou společností. Projekt přispívá k **prevenci xenofobie,** zvyšování informovanosti cizinců a rozvoji jejich komunikačních dovedností. Velmi účinná je výuka češtiny pro děti přímo ve školách. K **rozvoji pozitivních vztahů ve společnosti přispívají také integrační akce a tvůrčí dílny.**

„Jako největší úspěch hodnotím to, že projekt může pokračovat souvisle každý rok. Většina zúčastněných má o aktivity velký zájem, a pokud by projekt nepokračoval, nemohli by dále prohlubovat a zlepšovat získané znalosti a zkušenosti s českým jazykem a kulturou.“

Barbora Mikolášková, koordinátorka projektu

Integrační tvořivá dílna, Praha 5

Kurzy češtiny pro dospělé, Praha 5

PRAHA 6

Projekt v Praze 6 realizuje **ZŠ Marjánka.** Škola má se svým specializovaným týmem učitelů dlouholeté zkušenosti s výukou češtiny pro cizince a zapojováním žáků do třídních kolektivů. Aby je motivovali a **učení češtiny je bavilo,** používají učitelé metodu, která **kombinuje všechny prvky – gramatiku, řeč, rytmus, vizualizaci, dramatizaci a hudbu.**

„Učebnice, která by používala podobné metody, na českém trhu ještě není. Tuto skutečnost nám potvrdily desítky pedagogů, kteří se zúčastnili našich seminářů po celé republice.“

Anna Slabá, zástupkyně ředitelky základní školy Marjánka

Výuka českého jazyka pro cizince na ZŠ Marjánka, Praha 6

PRAHA 7

Ke zlepšení jazykových dovedností uprchlíků využívá Praha 7 **několik osvědčených prvků:** pravidelnou výuku češtiny ve školách, intenzivní letní kurzy před nástupem dětí do školy, jazykové kurzy pro dospělé a cizojazyčnou rubriku v radničních novinách Hobulet. Novinkou od roku 2024 **je institucionalizace spolupráce** se školami a školkami vytvořením pozice **„koordinátora podpory“ pro žáky s odlišným mateřským jazykem** a pravidelná setkávání v rámci této podpůrné sítě.

„Je pro nás důležité spojit síly a podporovat místní organizace, jako jsou Locika (terapie), Cirkusárna (nový cirkus), Altan Árt (výtvarné dílny), Dům dobra (komunitní centrum pro Ukrajince a Ukrajinky) a školní spolky.“

Tomáš Taich,
odbor sociálního začleňování,
Praha 7

Cizojazyčná sekce v radničním časopisu Prahy 7 „Hobulet“

PRAHA 9

Praha 9 podporuje integraci uprchlíků do místní komunity. Pořádá **letní tábory pro děti** s cílem zlepšit jejich znalosti českého jazyka, poskytuje další výuku češtiny ve školách a pořádá **multikulturní festival Barevná devítka.** Všechny tyto aktivity přispívají k posílení bezproblémového soužití a vzájemného porozumění.

Multikulturní festival Barevná devítka, Praha 9

PRAHA 10

Městská část Praha 10 se zavázala podporovat držitele dočasné ochrany prostřednictvím **různých iniciativ,** jako jsou jazykové kurzy, letní tábory, volnočasové aktivity, buddy programy, služby pro mezikulturní pracovníky a komunitní akce. Uprchlíkům z Ukrajiny je rovněž nabízeno **sociální a kariérní poradenství a psychosociální podpora.** Zvláštní pozornost je věnována zranitelným skupinám, jako jsou rodiče samoživitelé, senioři a osoby s nízkou jazykovou vybaveností, aby bylo zajištěno **řešení jejich specifických potřeb.**

Letní aktivity pro děti, sdružení Berehyňa, Praha 10

PRAHA 11

V rámci projektu se Praha 11 věnuje kulturně-komunitním aktivitám, interkulturní podpoře, psychosociální podpoře a informovanosti. Nově je projekt rozšířen také o **školení zaměřená na zmírnění negativních postojů a předsudků vůči ukrajinským uprchlíkům,** posílení interkulturních kompetencí klíčových aktérů integrace a podporu sociální soudržnosti v rámci integračního procesu.

„Přijela jsem do České republiky se svým synem v květnu 2022 a jsme tu stále. Děkuji moc mé první učitelce češtiny, paní Zdeňce, je to úžasný člověk a učitelka. Jsem velmi vděčná své tlumočnici paní Marii, která nám vždy pomohla s mnoha dotazy a doprovázela nás do nemocnice, na úřady i na rodičovské schůzky. Velký dík patří kostelu v Donovalské ulici, který nám dává možnost pořádat setkání pro Ukrajince. Také moc děkujeme psycholožce Lucii, která poskytovala psychologickou pomoc. Jen díky vám jsme se dokázali adaptovat v cizí zemi!“

Nina Chantai, Praha 11

„V sídlištní městské části je jedním z nosných směrů rozvoje integrace cizinců interkulturní práce. Přesvědčili jsme se o tom, že podávat jen informace v ukrajinštině na webu či skrze letáčky, a předpokládat, že to bude pro podporu stačit, nefunguje. Nově příchozí uprchlíci z Ukrajiny nejvíce oceňovali lidskou přítomnost někoho, kdo mluví jejich jazykem.

Rozvoj interkulturní práce nám přináší mnoho pozitiv, mezi které patří například lepší znalost potřeb cizinců v městské části, zodpovědnější přístup úřadu v oblasti informování, poradenství a další podpory cizinců a v neposlední řadě nabídky možnosti zapojení cizinců a cizinek do života v městské části. Tím jako úřad můžeme ukázat naši vstřícnost a otevřenost.“

Barbora Matysová,
Úřad městské části
Praha 11

Konverzační klub,
Praha 11

PRAHA 12

Cílem Prahy 12 je poskytovat intenzivní a komplexní podporu při integraci cizinců. Konkrétně je na Praze 12 provozován **volnočasový klub „Spektrum“,** kde si děti vybírají z workshopů, které jim pomáhají **procvičovat češtinu prostřednictvím zábavných a kreativních aktivit.** Pořádají se příměstské tábory, intenzivní kurzy českého jazyka a literatury, filmové večery a bezplatné letní tábory s výukou češtiny.

PRAHA 13

Pracovníci městského úřadu ve spolupráci s učiteli a nevládními organizacemi se integraci cizinců věnují již 15 let. Integrace je tedy **nedílnou součástí místních strategií a celkové politiky Prahy 13.** Samotná délka trvání této práce ukazuje, jak je pro Prahu 13 integrace důležitá. Projekt zahrnuje kurzy českého jazyka pro děti i dospělé a také komunitní a sociální pracovníky.

„Projekt buduje důvěru v instituce a porozumění tomu, jak to zde funguje. Nyní se na nás obrací stále více lidí z Ukrajiny, kteří potřebují řešit problémy s lékaři, zaměstnáním, kurzy nebo hledáním školy či školky pro své děti. Jak jde čas, ti samí lidé se pak sami snaží zapojit do různých aktivit a cítí, že mohou mít pozitivní vliv na své okolí.“

> *Tetiana Sheptun,*
> *komunitní pracovnice,*
> *Praha 13*

Výuka českého jazyka během letních prázdnin, Praha 13

PRAHA 14

Praha 14 se zaměřuje na integraci cizinců a uprchlíků s důrazem na **podporu výuky českého jazyka,** multikulturní výchovu a aktivity pro děti. Prostřednictvím úzké spolupráce s nevládními organizacemi a školami se snaží **odstraňovat překážky bránící plné integraci a vytvářet inkluzivní komunitu.** Praha 14 chce zlepšit kvalitu života, pomoci lidem najít práci a podpořit duševní zdraví postižených rodin.

PRAHA-LIBUŠ

Praha-Libuš podporuje integraci cizinců, včetně držitelů dočasné ochrany, **prostřednictvím řady aktivit.** Patří mezi ně letní příměstské tábory a integrační výlety pro děti, kurzy českého jazyka pro děti i dospělé a multikulturní akce pro veřejnost. Praha-Libuš spolupracuje s nevládními organizacemi, jako je Saparia a Integrační centrum Praha (ICP), a dalšími neziskovými organizacemi, které nabízejí **překladatelské a kulturní poradenství.**

PRAHA-SUCHDOL

V městské části Praha-Suchdol je centrem integračních aktivit **Komunitní centrum Půda.** Držitelům dočasné ochrany nabízí bezplatné kurzy českého jazyka a intenzivní letní kurzy či využití služeb **interkulturního a komunitního pracovníka,** tlumočníka, ukrajinsky mluvícího psychologa, ukrajinského lékaře, dětského logopeda a právního poradce. Společenské aktivity zahrnují **kurzy vaření, koncerty vážné hudby a lidové tance s ukrajinskými umělci.**

„Letos jsme se zaměřili hlavně na seniory, neboť často žijí izolovaně, neučí se česky, nemají zdravotní péči. A na děti a mládež, neboť české školy a Domy dětí a mládeže pro ně o prázdninách žádné bezplatné tábory nechystají.“

> *Zuzana Krumpholcová,*
> *vedoucí centra Půda*
> *a koordinátorka projektu*

Výstava obrazů Larisy Matejové v komunitním centru Půda, Praha-Suchdol. „Jsme rádi, že můžeme umožnit ukrajinským umělcům se u nás prezentovat.“

Zuzana Krumpholcová, vedoucí centra Půda a koordinátorka projektu

Jihočeský kraj

Jihočeský kraj

Jihočeský kraj přijal podle údajů z roku 2024 **přibližně 17 300 držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny.**[i]

- To představuje zhruba 5 % všech uprchlíků, kteří v České republice hledají ochranu kvůli válce na Ukrajině.
- Ženy tvoří 45 %.

70 % dospělých je v produktivním věku, z toho 61 % jsou ženy.

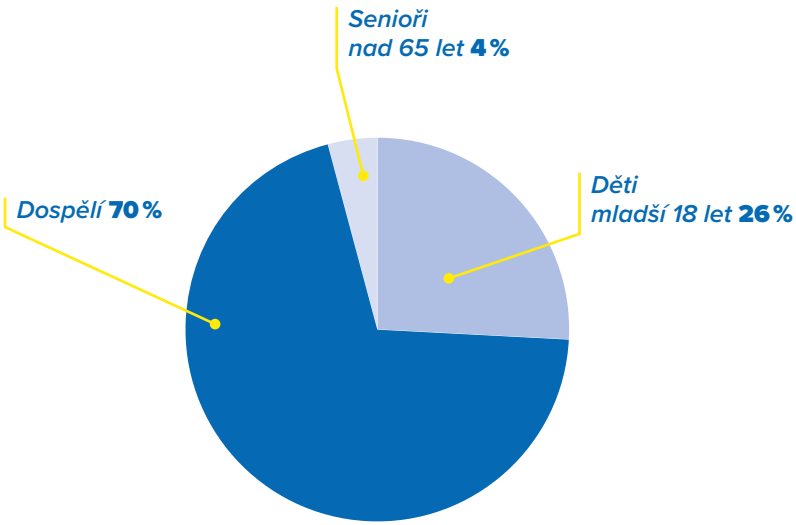

Klíčovými partnery spolupracujícími s UNHCR v Jihočeském kraji jsou Romodrom a La Strada.

UNHCR společně s Ministerstvem vnitra financovalo v roce 2024 následující projekty:

LIŠOV

V Lišově se projekt zaměřuje především na **výuku češtiny pro dospělé a mládež ve věku 15-18 let.** Znalost češtiny dává držitelům dočasné ochrany větší šanci na trhu práce a pomáhá jim při vyřizování administrativních záležitostí a při běžných sociálních interakcích. Vzhledem k tomu, že uprchlíci mají tendenci přicházet a odcházet, **výuka češtiny probíhá většinou na základní úrovni. Učitelé však nabízejí i pokročilejší kurzy těm, kteří zůstávají,** a umožňují jim tak dále zvyšovat své jazykové znalosti.

ČESKÉ BUDĚJOVICE

Ústředním pilířem projektu v Českých Budějovicích je **Ukrajinské komunitní centrum Nadija.** S pomocí řady aktivních dobrovolníků zde **vytváříme bezpečné prostředí pro uprchlíky z Ukrajiny,** kde mohou najít podporu a různé volnočasové aktivity pro děti i dospělé.

Jazykové kurzy poskytují účastníkům **praktické dovednosti a zvyšují jejich sebevědomí** při začleňování do české společnosti. Kromě výuky češtiny však pořádáme také kroužky malování, arteterapie, tance a sociální projekty. A v areálu také působí **ukrajinský psycholog,** který dětem poskytuje odborné poradenství.

„Když jsem s malými dětmi přijela z Ukrajiny, cítila jsem se ztracená a nevěděla, kde začít. Náhodou jsem našla letáček Ukrajinského komunitního centra Nadija a rozhodla jsem se přijít. Bylo to jedno z nejlepších rozhodnutí, které jsem mohla udělat. Centrum mi nejen poskytlo podporu, ale také se stalo místem, kde jsem našla novou komunitu a přátele.“

Ekaterina Peklun,
České Budějovice

Aktivity komunitního centra Nadija, České Budějovice

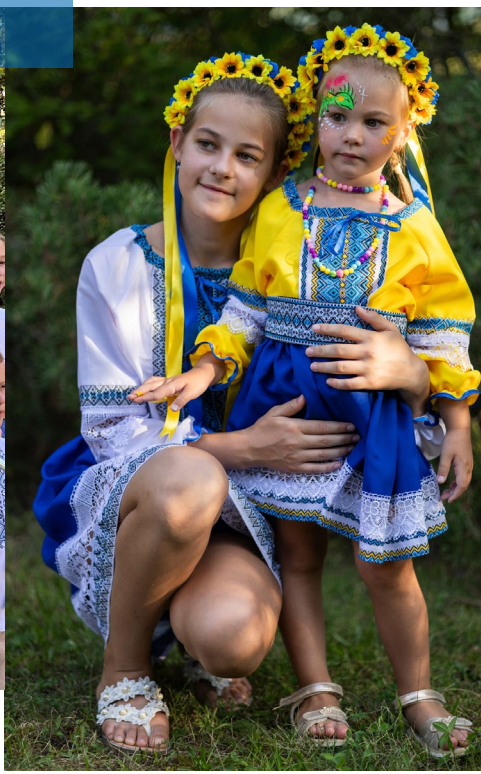

ČESKÝ KRUMLOV

ČESKÝ KRUMLOV

Projekt v Českém Krumlově podporuje ukrajinské uprchlíky prostřednictvím **Infopointu Ukrajina – Koordinační centrum.** To pomáhá s registrací k prodloužení dočasné ochrany, poskytuje překladatelské a tlumočnické služby a usnadňuje přístup k bydlení, zdravotní péči a zaměstnání. Pořádá také **komunitní kulturní akce** a denní tábory pro děti během školních prázdnin.

Jazykové kurzy poskytují účastníkům praktické dovednosti potřebné pro život v nové zemi. Tato iniciativa nejen zlepšuje komunikační dovednosti účastníků, ale také zvyšuje jejich sebevědomí a umožňuje jim snadnější integraci do české společnosti.

PÍSEK

MĚSTO PÍSEK

Město Písek ukrajinským uprchlíkům poskytuje **poradenské služby, volnočasové aktivity a jazykové kurzy.** S touto pomocí si mohou snáze najít práci, získat zdravotní péči a bydlení či přihlásit své děti do školy. Důležitou součástí této činnosti je také tlumočení pro ukrajinské děti ve školách.

„V roce 2024 bych vyzdvihla akci O vás s vámi. Několik týdnů jsme různými způsoby sbírali data o lidech z Ukrajiny, kteří se usadili v Písku. Vytvořili jsme dotazník, který lidé vyplňovali především online. 22. března jsme uspořádali velkou panelovou diskuzi, jejímž účelem bylo nejen společně zanalyzovat výsledky dotazníku, ale také se zamyslet nad tím, kudy se v oblasti integrace a podpory nově příchozích ubírat dál."

„Kontinuálně se snažíme nově příchozí zapojovat do všech našich aktivit, aby se mohli podílet na přípravách, organizaci i pořádání. V tomto případě jsme využili pomoci Vasyla Kostyuka, který pro nás dělal grafické práce. Naší stálou spolupracovnicí je Anastasiia Kiktenko – profesionální fotografka."

> *Helena Šedivá, koordinátorka projektu, Písek*

„Když jsem kvůli válce přišla do České republiky, dostalo se mi pomoci a přístřeší, ale kvůli nedostatku komunikace jsem se cítila izolovaná a osamělá. Po šesti měsících jsem přijela do Písku a hned jsem začala chodit na hodiny češtiny. Pracuji také jako doučovatelka dětí v projektu Svět v Písku. Zatímco se maminky učí česky a připravují si životopisy, já se starám o jejich děti."

„Je skvělé, že organizátoři chápou potřeby žen. Většinou jsou samy se svými dětmi a nemohou je opustit. Organizátoři vidí v uprchlících potenciál a pomáhají jim ho rozvíjet. Mezi Ukrajinkami je hodně profesionálních žen, ale potřebují pomoc, aby byly ve své práci efektivnější."

> *Veronika Aharova, účastnice projektu, Písek*

Jihomoravský kraj

jihomoravský kraj

Jihomoravský kraj hostí podle údajů z roku 2024 **přibližně 38 400 držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny.**[i]

- To představuje zhruba 10 % všech uprchlíků, kteří v České republice hledají ochranu kvůli válce na Ukrajině, což je **třetí nejvyšší podíl ze všech krajů ČR.**
- Ženy tvoří 47 %.

71 % dospělých je v produktivním věku, z toho 63 % jsou ženy.

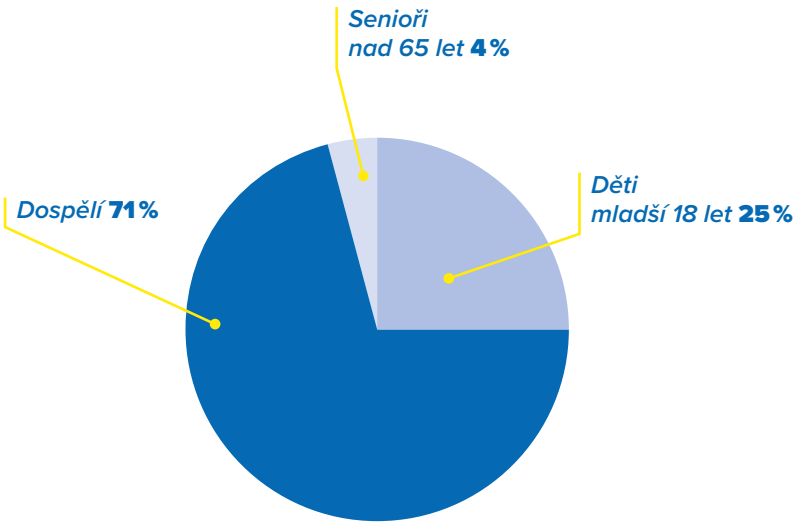

Klíčovými partnery spolupracujícími s UNHCR v Jihomoravském kraji jsou OPU a Amiga.

UNHCR společně s Ministerstvem vnitra financovalo v roce 2024 následující projekty:

BLANSKO

Blansko, které aktivně reaguje na trvalou potřebu integrace a adaptace, nabízí **intenzivní kurzy českého jazyka přizpůsobené různým úrovním,** volnočasové kluby pro děti, jednodenní rodinné výlety a akce pro děti na **podporu soudržnosti komunity.** Město spolupracuje s nevládními organizacemi a maximálně využívá jejich odborných znalostí a zdrojů ke zvýšení účinnosti podpůrných integračních aktivit.

BRNO

Město Brno poskytuje metodickou podporu interkulturním pracovníkům, online semináře na pomoc s přihláškami do škol a poradenství v oblasti uznávání kvalifikací. **Sociální pracovníci sledují zranitelné uprchlíky,** řeší otázky bydlení a podporují interkulturní práci, zejména mezi Ukrajinci a Rusy. Kromě doprovodu a tlumočení na úřadech a v nemocnicích poskytují mediaci a pomoc v situacích domácího násilí. **Aktivně spolupracují s úřadem práce a dalšími místními institucemi.**

„Projekt úspěšně spojuje různé kulturní skupiny a vytváří inkluzivní prostředí pro všechny obyvatele Brna. Každý má šanci být vyslyšen a respektován bez ohledu na své kulturní zázemí. Integrace uprchlíků do nového prostředí není snadná, ale náš projekt poskytuje podporu a služby, které pomáhají jak uprchlíkům, tak institucím.“

> *Martina Špicová, koordinátorka integrace cizinců, Brno*

BŘECLAV

Projekt „Integrace cizinců v Břeclavi“ zahrnuje výuku českého jazyka, letní tábory pro ukrajinské děti a různé kulturní a společenské akce, např. **Mezinárodní den dětí a Mezinárodní fotbalový turnaj.** V roce 2024 město Břeclav uspořádalo dvě informační setkání ke změnám v zákoně týkajícího se osob s udělenou dočasnou ochranou. **Ve všech aktivitách hrají současně velmi důležitou roli interkulturní pracovníci.**

„Uprchlíci z Ukrajiny se někdy mohou zdát nespokojení, ale není to cíleno na Česko, jen na okolnosti, za kterých byli nuceni opustit své domovy. Spíše oceňují pomoc, kterou jim projekt poskytuje v oblasti kultury, vzdělávání a sportu. Důležitou součástí projektu je i poznání české kultury, gastronomie a také zprostředkování existenční pomoci a možnost občasného zapomenutí na důvody, kvůli kterým se uprchlíci v Česku ocitli.“

Mária Dudar,
interkulturní pracovnice,
Břeclav

Amateur Cup, mezinárodní fotbalový turnaj, Břeclav

IVANČICE

Srdcem projektu je rekreační středisko v Invačicích, které poskytuje **ubytování pro matky s dětmi**. Nabízí jazykové kurzy, mateřskou školku a dětský klub a umožňuje tak matkám chodit do práce. Děti z Ukrajiny a z České republiky se díky různým aktivitám **sblížily a navázaly přátelství.**

„Díky projektu můžeme provozovat mimo jiné potřebnou školku pro děti z Ukrajiny.“
Lenka Dittrichová, krizové řízení, Ivančice

„Ze začátku to vůbec nebylo jednoduché – mentalita, zvyky a výchova příchozích dětí byly dost odlišné od našich zvyklostí. Myslím ale, že nakonec můžeme být náležitě pyšní na to, že se nám v Ivančicích integrace podařila a nadále se daří.“

Lenka Dittrichová, krizové řízení, Ivančice

JEDOVNICE

V Jedovnicích projekt nabízí **týdenní kurzy češtiny,** které pomáhají uprchlíkům překonat jazykové bariéry a začlenit se do místní komunity. Jedovnice také pořádají komunitní akce s místními partnery. Tato spolupráce je klíčová pro **poskytování komplexní podpory,** včetně překladatelských služeb, vzdělávací pomoci a kulturních výměn.

LEDNICE

Lednice se pyšní pořádáním různých kulturních akcí, například **vzdělávacího odpoledne o českých a ukrajinských svátcích.** Pořádají je maminky s dětmi předškolního věku a celé rodiny se scházejí, aby ochutnaly tradiční jídla a zahrály si hry. Do projektu v Lednici je zapojena také **ukrajinská lektorka češtiny.** Ta motivuje ostatní, aby se zdokonalili v jazyce a mohli se tak lépe orientovat na úřadech a pracovištích. Její lekce jsou tematické a **pomáhají mnoha Ukrajincům,** kteří i přes vysokoškolské vzdělání pracují mimo svůj obor, **najít vhodné zaměstnání.**

Kulturní akce pro rodiny s dětmi, Lednice

MORAVSKÝ KRUMLOV

Moravský Krumlov nabízí **komunitní tlumočnické služby,** které pomáhají uprchlíkům překonat jazykové bariéry v klíčových oblastech, jako je zdravotní péče, vzdělávání a práce. Kvalifikovaný tlumočník doprovází lidi k lékaři, na školní schůzky a na úřady a pomáhá také při hledání zaměstnání a komunikaci na pracovišti. To **pomáhá uprchlíkům orientovat se v situacích samostatněji a snižuje jejich potřebu využívat zprostředkovatele,** kteří by je mohli zneužívat.

ZNOJMO

Projekt ve Znojmě se zaměřuje především na **pomoc zranitelným osobám.** Cílem je šířit povědomí o tom, jak to v České republice chodí. Poskytování tlumočnických služeb na úřadech, zejména na úřadech práce, je každodenní součástí této práce. Neformální proaktivní přístup je nejefektivnější a pomáhá **překonat část dlouhodobé nedůvěry ve veřejné instituce.**

„Olena Stoianov úspěšně dokončila střední školu a od října studuje na vysoké škole. Její čeština je aktuálně na takové úrovni, že prakticky nelze poznat její původ. Je až neskutečné, jak skvěle mluví česky. Když jsem se Oleny zeptal, jak je spokojená s naší pomocí, byla s úsměvem na rtech velice stručná: deset hvězdiček z deseti.“

> ***Mojmír Meister,***
> ***kancelář tajemníka,***
> ***Znojmo***

Ústecký kraj

ústecký kraj

Ústecký kraj podle údajů z roku 2024 přijal **přibližně 17 700 držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny.**[i]

- To představuje zhruba 5 % všech uprchlíků, kteří v České republice hledají ochranu kvůli válce na Ukrajině.
- Ženy tvoří 43 %.

67 % dospělých je v produktivním věku, což je nejnižší podíl mezi kraji, a 59 % z nich jsou ženy.

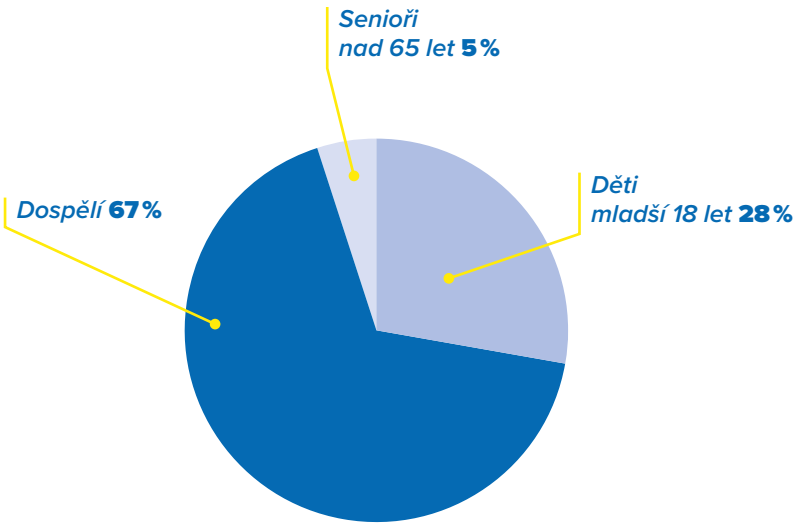

Klíčovými partnery spolupracujícími s UNHCR v Ústeckém kraji, jsou Slovo21 a Amiga.

UNHCR společně s Ministerstvem vnitra financovalo v roce 2024 následující projekty:

DĚČÍN

Děčín poskytuje ukrajinským uprchlíkům řadu služeb. Patří mezi ně **kurzy českého jazyka,** cvičení s ukrajinským lektorem, letní tábory a v neposlední řadě také poskytování psychologické pomoci. Zejména **děčínská knihovna se stala klíčovým místem, kde lze nalézt pomoc.**

„Je pro mě důležité, že mohu pomáhat dospělým a dětem z Ukrajiny, kteří byli postiženi válkou. V této těžké době potřebují psychologickou podporu, pomoc a porozumění.“

Aleksandra Zolina,
psycholožka, Děčín

„Od samého začátku ukrajinské války můžeme pomáhat osobám v těžké životní situaci začlenit se co nejvíce do české společnosti, a to formální i neformální výukou.“

Miroslava Nedvědová,
vedoucí Vzdělávání
Městská knihovna Děčín

„Zatímco mladší generace se snáze začleňuje do společnosti prostřednictvím práce a školy, starší lidé často čelí izolaci a osamělosti. Poskytováním různých aktivit jsme jim umožnili nejen obnovit sociální kontakty, ale také se aktivně zapojit do života komunity. Velmi oblíbená se ukázala zejména návštěva hradů a zámků.“

Petra Baborová, vedoucí dobrovolnického centra, Děčín

KADAŇ

Kadaňský projekt na podporu integrace cizinců pomáhá **vytvářet přátelské vztahy a snižovat sociální vyloučení.** Aktivity nejen posilují komunikační dovednosti, ale také **propojují různé národnosti a generace.** Zvláštní pozornost je věnována seniorům z Ukrajiny, kteří jsou vysoce ohroženi izolací. Je povzbudivé, že se **účastní aktivit, které jim pomáhají vyrovnat se s psychickou zátěží válečného vysídlení.** Projekt také pomáhá cizincům najít práci, a tím podporuje jejich integraci do společnosti.

„Uprchlíci z Ukrajiny dostali to nejdůležitější, co potřebuje cizinec v každé zemi – doučování českého jazyka, psychologickou podporu, aktivity pro děti, mládež a dospělé. Mohou si najít nové přátele nejenom mezi ukrajinskými občany, ale i lidmi ostatních národnosti.“

Halyna Lepka, Ukrajinka zapojená do projektu

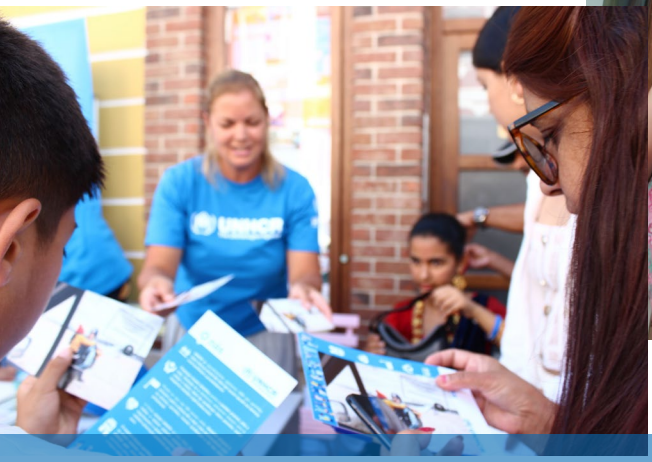

Prezentace tradic cizineckých komunit na festivalu Multikulturní Kadaň

Informační stánek UNHCR, jež umožnil účastníkům festivalu Multikulturní Kadaň virtuálně navštívit uprchlické tábory a místa probíhajících válečných konfliktů na různých místech ve světě.

SVAZEK OBCÍ SEVER

Svazek obcí Sever poskytuje **komplexní podporu rodinám, dětem a osobám s těžkým zdravotním postižením.** Nad rámec registrovaných sociálních služeb poskytuje poradenství a koordinuje pomoc, pomáhá navíc uprchlíkům uspokojit jejich materiální potřeby a najít práci a bydlení. Pravidelně se řeší nejrůznější krizové situace, **klientům je poskytována emoční podpora, odborné poradenství a pomoc při komunikaci s institucemi a lékaři.** Svazek obcí Sever zprostředkovává odborné terapie, lékařskou péči, odkazuje ke specialistům a následným lékařským výkonům či k péči během těhotenství a porodu. Podpora je dostupná na celém Šluknovsku.

Výlet v rámci aktivit Svazku obcí Sever

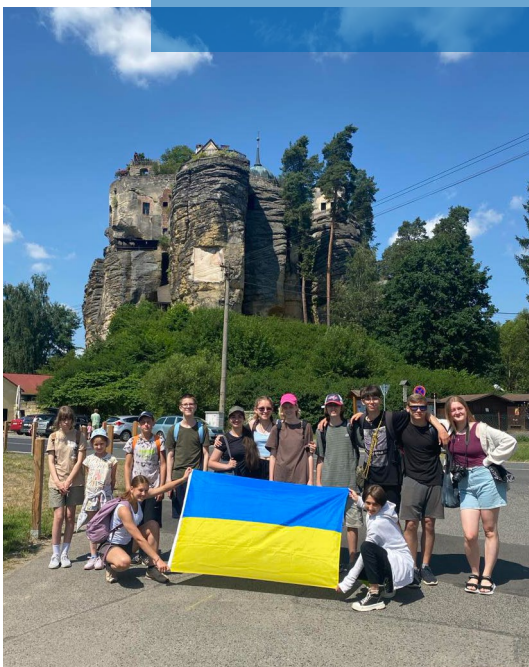

„Šluknovský výběžek je region na konci světa, ale když přijde problém, umíme spolupracovat a udělat kus užitečné práce. V únoru 2022 jsme okamžitě reagovali na situaci na Ukrajině a poskytovatelé sociálních služeb i města v regionu společně vytvořili síť podpory pro jednotlivce i rodiny, kteří se u nás ubytovali.“

Monika Lampová,
Svazek obcí Sever

TEPLICE

Teplice podporují **integraci držitelů dočasné ochrany prostřednictvím řady aktivit,** včetně jazykových kurzů, sociálního a právního poradenství, kulturních a vzdělávacích akcí a psychologické pomoci. Cílem je **zvýšit soběstačnost účastníků** a usnadnit jejich integraci do komunity a zároveň **podpořit vzájemný respekt** a porozumění v rámci obce.

ÚSTÍ NAD LABEM

Důležitým místem pro integraci ukrajinských uprchlíků v Ústí nad Labem je Kulturní klub. Ten poskytuje možnosti jazykového vzdělávání, volnočasových aktivit, a především **možnost setkávat se s vrstevníky.** Interkulturní pracovníci pomáhají držitelům dočasné ochrany s žádostmi o humanitární dávky, s hledáním zaměstnání a s orientací v českém pracovněprávním systému. **Interkulturní pracovníci jsou zároveň propojeni s veřejnou správou,** což znamená, že cizinci dostávají přímější pomoc a úředníci se stávají vnímavějšími ke kulturním rozdílům. **Veřejné instituce se díky tomuto projektu staly otevřenějšími a přátelštějšími vůči cizincům.**

„Je mi 74 let a česky se už asi nikdy nenaučím. Jsem v Česku sama, můj syn je ve válce a nemá mi kdo pomoct. Díky interkulturním pracovnicím, paní Olze a paní Nině se ale nebojím jít na úřad, i když něčemu nerozumím.“

Vira, Ústí nad Labem

„Ukrajinky, které navštěvují klub seniorů každý týden, tráví volný čas se svými vrstevnicemi, vaří, sledují filmy, hrají hry a jezdí na výlety. I když jim toto místo nenahradí domov, usilovně pracujeme na podpoře jejich duševní pohody a zlepšení kvality života.“

Eliška Kristková,
koordinátorka projektu,
Ústí nad Labem

ŽATEC

Vrcholem žateckého dění je **festival Barevný Žatec,** na kterém se setkávají místní obyvatelé a zástupci menšin žijících ve městě. Jedná se především o **kulturní program pro děti a dospělé,** na němž účastníci prezentují svá národní jídla. Město přispívá také svými volnočasovými a kulturními aktivitami, které se těší velkému zájmu veřejnosti.

Festival Barevný Žatec

Kraj Vysočina

Podle údajů z roku 2024 přijal Kraj Vysočina **přibližně 15 100 držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny.**[i]

- To představuje zhruba 4 % všech uprchlíků, kteří v České republice hledají ochranu kvůli válce na Ukrajině.
- Ženy tvoří 43 %.

Podíl dospělých v produktivním věku (71 %) je **druhý nejvyšší ze všech regionů,** z toho 58 % jsou ženy.

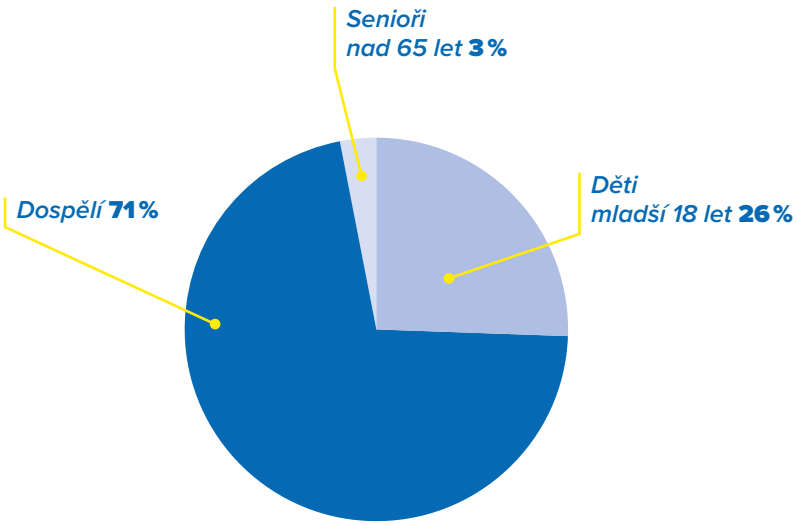

UNHCR společně s Ministerstvem vnitra financovalo v roce 2024 následující projekty:

HAVLÍČKŮV BROD

V Havlíčkově Brodě má projekt několik prvků. Prvním je výuka češtiny v mateřských školách. **Výuka je systematická a pravidelná a děti se učí v malých skupinkách hravou formou.** Výuka češtiny probíhá také na základních školách. Žáci se učí základy, které potřebují k **úspěšnému fungování ve škole.** Díky tomu se tyto děti jsou schopny začlenit do kolektivu českých dětí. Součástí projektu jsou odpoledne věnovaná ukrajinské, mongolské a vietnamské menšině.

„Prezentace kultur a běžného života menšin, která desetiletí sdílejí stejný prostor v našem regionu, umožnila navázat vzájemné kontakty, a především otevřít komunikaci mezi všemi generacemi napříč jednotlivými národnostmi. Hudba, jídlo, výtvarné umění a zvyky se staly dobrými výchozími body k ocenění bohatství jiné kultury a zároveň k uvědomění si společných hodnot a prožitků.“

Petra Šromová, referentka oddělení řízení projektů, Havlíčkův Brod

JIHLAVA

Jihlava

Jihlava věnuje **zvláštní pozornost zranitelným skupinám, jako jsou senioři, matky s malými dětmi, osoby se zdravotním postižením a bezdomovci.** Poskytujeme základní sociální poradenství, organizujeme orientační setkání o životě ve městě a zprostředkováváme neformální setkávání. Spolupracujeme s nevládními organizacemi, které nabízejí jazykové kurzy, sociální a právní poradenství.

Centrum humanitární pomoci, Jihlava

Zlínský kraj

Zlínský kraj podle údajů z roku 2024 přijal **přibližně 11 100 držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny.**[i]

- To představuje zhruba 3 % všech uprchlíků, kteří v České republice hledají ochranu kvůli válce na Ukrajině, což je což je jeden z nejnižších podílů v ČR.
- Ženy tvoří 45 %.

71 % dospělých je v produktivním věku, z toho 60 % jsou ženy.

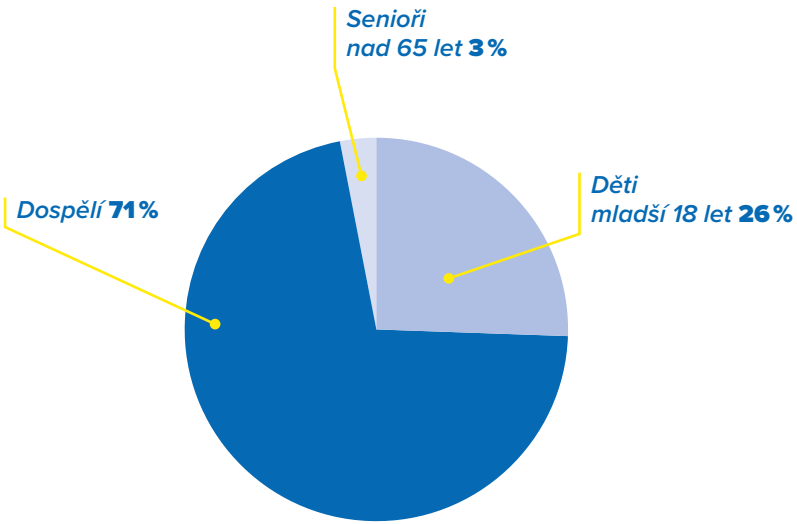

UNHCR společně s Ministerstvem vnitra financovalo v roce 2024 následující projekty:

MIKROREGION ROŽNOVSKO

Rožnovsko poskytuje **jazykové kurzy, psychologickou podporu, pomoc při hledání zaměstnání a kulturní integrační akce.** Díky partnerství s místními nevládními organizacemi je možné na Rožnovsku poskytovat další podporu a služby. Aktivity jsou navrženy tak, aby posilovaly sociální začlenění a zlepšovaly jazykové dovednosti, což v konečném důsledku **přináší prospěch ukrajinské i místní komunitě.**

VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ

Valašské Meziříčí nabízí širokou škálu aktivit zaměřených na **podporu ukrajinských rodin a jejich integraci do místní komunity.** Ukrajinští koordinátoři pomáhají při návštěvách úřadů, lékařů a dalších služeb. Pro ukrajinské děti je k dispozici **psychologická podpora, včetně psychoterapie a krizové intervence.** Mezi volnočasové aktivity ve Valašském Meziříčí patří letní tábory v českém jazyce, tvůrčí dílny a kurzy horolezectví.

Volnočasové aktivity pro děti, Valašské Meziříčí

ZLÍN

Individuální potřeby jsou při integraci ve Zlíně na prvním místě. Mnoho uprchlíků musí měnit ubytování a v tomto ohledu je užitečné zapojení interkulturních pracovníků, kteří pomáhají při jednání s pronajímateli. Nově příchozím – i těm, kteří v České republice žijí již delší dobu – jsou poskytovány kurzy českého jazyka. **Rodiče malých dětí mohou využívat dětské herny a v létě se děti mohou těšit na tábory.**

„Aby se Ukrajinci mohli zapojit do pracovního procesu v České republice, je zapotřebí jim intenzivně pomáhat s češtinou. Znalost češtiny umožňuje lidem pracovat v oborech, které vystudovali na Ukrajině.“

Tatiana Chvalová, učitelka češtiny

Tvořivé zájmové kroužky pro děti, Zlín

[i] Zdroj dat: Ministerstvo vnitra, červenec 2024. Statistika nezahrnuje ostatní uprchlíky (žadatele o azyl a osoby požívající mezinárodní ochrany formou azylu nebo doplňkové ochrany z různých zemí původu, včetně Ukrajiny) a další státní příslušníky třetích zemí žijící v České republice.